

เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา

สำนักงานระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control,
Ministry of Public Health.

ประจำสัปดาห์

ISSN 0859-547X

<http://epid.moph.go.th/>

ปีที่ ๓๔ : ฉบับที่ ๓๘ : ๒๖ กันยายน ๒๕๔๖, Volume 34 : Number 38 : September 26, 2003

วิสัยทัศน์

กรมควบคุมโรค “ เป็นผู้นำด้านวิชาการและเทคโนโลยีการป้องกันและควบคุมโรคในประเทศและระดับนานาชาติ ”

สำนักงานระบาดวิทยา “ ศูนย์ความเชี่ยวชาญระดับสากล ในด้านมาตรฐานงานระบาดวิทยา ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภายในและนานาชาติ สร้างองค์ความรู้และภูมิปัญญา ป้องกันโรค กัก และส่งเสริมสุขภาพของประชาชน ”

ทุกรายงานมีคุณค่าต่อระบบเฝ้าระวังและการควบคุมป้องกันโรค โปรดช่วยกันตรวจสอบจำนวนและความถูกต้องและส่งให้ทันตามกำหนดเวลา (ภายในเช้าวันอังคาร)

สัปดาห์ที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
จำนวนจังหวัดที่ส่ง	34	44	47	50	59	55	57	62	49	69	63	65	61	61	59	60	66	65	66

สัปดาห์ที่	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38
จำนวนจังหวัดที่ส่ง	69	67	63	66	69	70	64	66	64	65	61	68	64	66	68	63	66	68	63

สัปดาห์ที่ 38 วันที่ 14 – 20 กันยายน พ.ศ. 2546

จำนวนจังหวัดส่งข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนทันตามกำหนดเวลา

สัปดาห์ที่ 38 ส่งทันเวลา 63 จังหวัด

ปี พ.ศ. 2546 ประเทศไทย

ส่งข้อมูลทันเวลาสัปดาห์นี้ 63 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 82.89

สรุปสถานการณ์การเกิดโรคที่สำคัญ สัปดาห์ที่ 38 ระหว่างวันที่ 14 - 20 กันยายน พ.ศ. 2546

ในสัปดาห์ที่ 38 ระหว่างวันที่ 14 – 20 กันยายน พ.ศ. 2546 สำนักงานระบาดวิทยา ได้รับรายงานผู้ป่วยด้วยโรคในข่ายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาที่น่าสนใจ ดังนี้

1. กลุ่มอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังได้รับวัคซีน (AEFI)

ได้รับรายงานการสอบสวนผู้ป่วยที่มีอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังได้รับวัคซีน จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด 1 ราย เป็นเด็กชาย อายุ 2 เดือน 22 วัน (เกิดวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2546) ที่อยู่ 147 หมู่ 13 บ้านหนองฟ้า ตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

☐ สรุปสถานการณ์การเกิดโรคที่สำคัญ สัปดาห์ที่ 38
ระหว่างวันที่ 14 - 20 กันยายน พ.ศ. 2546 707

☐ การกลับมาของไข้ดำแดง 709

☐ โรคเมลิออยโดสิส (Meliodosis) 710

☐ รายงานการเฝ้าระวังโรคในชาวต่างชาติ,
ประเทศไทย, มกราคม – สิงหาคม 2546 712

☐ รายงานการเฝ้าระวังโรคติดเชื้อที่สำคัญในพื้นที่
พักพิงชั่วคราว ฉบับที่ 15 714

☐ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วน
สัปดาห์ที่ 38, วันที่ 14 – 20 กันยายน พ.ศ. 2546 715

☐ ข้อมูลรายงานโรคไข้เลือดออก จากแบบรายงาน E.2
สัปดาห์ที่ 38, วันที่ 14 – 20 กันยายน พ.ศ. 2546 720

ประวัติว่าวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2546 เวลา 09.00 น. มารดาพาไปรับวัคซีน OPV (Lot No W5438 หมดอายุเดือนกุมภาพันธ์ 2547), DTP (Lot No DP 4503-2 หมดอายุ วันที่ 13 พฤศจิกายน 2546) ครั้งที่ 1 และวัคซีน HBV เข็มที่ 2 (Lot No 1001-1 หมดอายุวันที่ 13 กรกฎาคม 2547) ที่สถานอนามัยบ้านหนองฟ้า หลังกลับจากฉีดวัคซีน อาการปกติ ต่อมาเวลา 01.00 น. วันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2546 มารดาสังเกตพบว่า เด็กตาลอย ตัวเหี่ยยดเกร็ง และหน้าซีด จึงกระตุ้นให้เด็กร้อง อาการทุเลาและนอนหลับต่อได้จนถึงรุ่งเช้า เวลา 10.00 น. เด็กเริ่มมีอาการเช่นเดิมอีก มารดาพาไปรับการรักษาที่สถานอนามัยบ้านหนองฟ้า และได้ส่งต่อไปรักษาที่โรงพยาบาลเสลภูมิ เวลา 13.00 น. แพทย์ให้การวินิจฉัยว่า R/O Meningitis และส่งต่อไปนอนพักรักษาที่โรงพยาบาลร้อยเอ็ด เวลา 16.15 น. เด็กมีอาการหยุดหายใจ ปลายมือปลายเท้าเขียว ต้องใส่เครื่องช่วยหายใจ และย้ายเข้าหอผู้ป่วยหนัก กุมารแพทย์ให้การวินิจฉัยว่า Encephalopathy Post Vaccine DTP หลังให้การรักษาผู้ป่วยอาการดีขึ้นเป็นลำดับ ขณะนี้อการเป็นปกติแล้ว

จากการสอบสวนเบื้องต้น พบว่า เด็กมีสุขภาพแข็งแรงไม่มีประวัติชัก หรือแพ้ยา ขณะตั้งครรภ์มารดามีสุขภาพแข็งแรง และคลอดปกติ โดยมีน้ำหนักแรกคลอด 3,000 กรัม และเลี้ยงด้วยนมมารดา สำหรับผู้ที่มารับบริการฉีดวัคซีนในวันเดียวกันกับผู้ป่วยรายนี้ จำนวน 74 ราย (วัคซีน DTP และ OPV จำนวน 31 ราย วัคซีน HBV จำนวน 10 ราย วัคซีนป้องกันโรคหัดจำนวน 8 ราย และวัคซีน JE จำนวน 34 ราย) ไม่พบผู้ใดมีอาการผิดปกติ

ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2546 ถึงสัปดาห์นี้ มีรายงานผู้ป่วยที่มีอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังได้รับวัคซีน รวมทั้งสิ้น 13 ราย เป็นผู้ป่วยจากจังหวัด นครราชสีมา 4 ราย, ชัยนาท 3 ราย, สมุทรปราการ 2 ราย, ตาก หนองคาย กรุงเทพมหานคร และร้อยเอ็ด อีกแห่งละ 1 ราย ซึ่งผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการไม่ค่อรุนแรง

2. โรคมือ เท้า และปาก (Hand, foot and mouth disease)

ได้รับรายงานผู้ป่วย 3 ราย จากจังหวัดชัยนาท และชลบุรี โดยจังหวัดชัยนาท พบผู้ป่วย 2 ราย เป็นเด็กชายและหญิง อายุ 1 ปี อยู่บ้านใกล้เคียงกัน ในหมู่ 2 ตำบลไร่พัฒนา อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท เริ่มป่วยเมื่อวันที่ 5 และ 10 กันยายน พ.ศ. 2546 ด้วยอาการ ไข้ มีตุ่มใสบริเวณกระพุ้งแก้ม ฝ่ามือ ฝ่าเท้า และก้น เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท ขณะนี้ทั้ง 2 ราย หายเป็นปกติแล้ว จากการสอบสวน ได้เก็บตัวอย่างน้ำเหลืองและอุจจาระผู้ป่วยทั้ง 2 ราย ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ขณะนี้อยู่ระหว่างรอผลการตรวจ ยังไม่สามารถค้นหาแหล่งโรคได้ และได้ทำการเฝ้าระวังโรคในชุมชนอย่างใกล้ชิดแล้ว ขณะนี้ไม่พบผู้ป่วยรายใหม่เกิดขึ้นในชุมชนอีก

จังหวัดชลบุรี พบผู้ป่วย 1 ราย (เสียชีวิต) เป็นเด็กหญิงอายุ 2 ปี 3 เดือน เริ่มป่วยวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2546 ด้วยอาการ ไข้ ตัวร้อน มีแผลในปาก อาเจียน เข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยนอกที่โรงพยาบาลอาภากร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ในวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2546 ต่อมาเวลา 01.00 น. วันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2546 มีอาเจียนเป็นเลือด ปลายมือปลายเท้าเขียว มารดานำส่งโรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี รับไว้ในห้องผู้ป่วยหนัก เด็กมี Cardiac Arrest และเสียชีวิต เวลา 05.00 น. แพทย์ผู้รักษายได้ปรึกษากับแพทย์ผู้เชี่ยวชาญแล้ว ลงความเห็นว่าเป็น Hand, Foot and Mouth Disease นับเป็นผู้เสียชีวิตรายแรกของปีนี้

ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2546 ถึงสัปดาห์นี้ มีรายงานผู้ป่วยด้วยโรคมือ เท้า ปาก รวม 231 ราย เสียชีวิต 1 ราย ซึ่งน้อยกว่าปี พ.ศ. 2545 ที่ผ่านมา ซึ่งรวมทั้งปีมีรายงานผู้ป่วย 3533 ราย เสียชีวิต 2 ราย จังหวัดที่มีรายงานสูงสุด 5 ลำดับแรกในปีนี้เป็น จังหวัดลำปาง 46 ราย, ขอนแก่น 26 ราย, ยะลา 15 ราย, กำแพงเพชร 14 ราย และแม่ฮ่องสอน 13 ราย

3. การระบาดของโรคไวรัสตับอักเสบ ชนิดเอ ที่จังหวัดสุพรรณบุรี และฉะเชิงเทรา

เมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2546 เวลา 16.00 น. สำนักระบาดวิทยา ได้รับแจ้งจาก ศาสตราจารย์นายแพทย์ยัง กุ์วรธรรม โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ว่าสงสัยมีการระบาดของโรคตับอักเสบชนิด เอ ที่โรงเรียนศึกษาพิเศษ จังหวัดสุพรรณบุรี เนื่องจากแพทย์จากโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ส่งผู้ป่วย 1 ราย เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ (เนื่องจากมีภูมิลำเนาอยู่ใน กรุงเทพมหานคร) และแจ้งว่ายังมีผู้ป่วยอีก 5 ราย เกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน ซึ่งทั้งหมดเป็นนักเรียนของโรงเรียนศึกษาพิเศษ ขณะเดียวกันได้รับข่าวว่าที่โรงเรียนศึกษาพิเศษจังหวัดฉะเชิงเทรา ก็มีโรคตับอักเสบชนิด เอ เกิดขึ้นพร้อมกันหลายราย และในจำนวนเด็กนักเรียนที่มีอาการป่วยทั้ง 2 โรงเรียนนั้น ส่วนหนึ่งเป็นเด็กที่ถูกส่งไปจากสถานสงเคราะห์เด็ก

พิการทางสมอง ปากเกร็ด (บ้านราชาวดี) สำนักระบาดวิทยา จึงได้ประสานกับสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 2, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา นนทบุรี และสุพรรณบุรี เพื่อดำเนินการสอบสวนกรณีดังกล่าวในแต่ละพื้นที่ที่รับผิดชอบ ส่วนสำนักระบาดวิทยาได้ออกดำเนินการสอบสวนที่จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2546 ผลเบื้องต้น สรุปได้ดังนี้

โรงเรียนศึกษาพิเศษ จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นโรงเรียนสำหรับเด็กพิการทางสมอง รับเด็กตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวนนักเรียน รวม 404 คน พบผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าสงสัยโรคตับอักเสบ ชนิดเอ 11 ราย เสียชีวิตที่สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติ มหาราชนิ 1 ราย (ขณะนี้ผลการตรวจยืนยันพบ IgM-HAV positive 8 ราย) เป็นนักเรียนชาย 5 ราย หญิง 6 ราย อายุระหว่าง 8 – 22 ปี มีภูมิลำเนาในจังหวัดนครปฐม 4 ราย, กรุงเทพมหานคร 2 ราย, พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี สุพรรณบุรี จังหวัดละ 1 ราย และเด็กจากบ้านราชาวดี ปากเกร็ด 2 ราย จากการสอบถามครูและผู้ดูแลเด็ก ได้ทราบเพียงว่า เด็กเริ่มป่วยมาตั้งแต่ช่วงปลายเดือนกรกฎาคม ถึง กันยายน พ.ศ. 2546 เมื่อเด็กป่วย ทางโรงเรียนจะติดต่อให้ผู้ปกครองมารับกลับไปรักษาตามโรงพยาบาลที่มีภูมิลำเนาอยู่เอง คณะผู้สอบสวนได้ให้คำแนะนำแก่ครู ผู้ดูแลเด็ก เพื่อการป้องกันควบคุมการแพร่โรคในโรงเรียนแห่งนี้แล้ว

บ้านราชาวดี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นมูลนิธิที่รับเลี้ยงเด็กพิการทางสมองที่พ่อแม่ทิ้งเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะคัดเลือกเด็กที่มีสติปัญญาในระดับที่พอจะเรียนได้ ส่งเข้าศึกษาตามโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะส่งไปที่โรงเรียนศึกษาพิเศษ จังหวัดสุพรรณบุรี และฉะเชิงเทรา มีส่วนน้อยที่ส่งเข้าเรียนในโรงเรียนทั่วไป ในเขตใกล้เคียง ตามระดับสติปัญญา โดยจำนวนที่ส่งไปเรียนที่โรงเรียนศึกษาพิเศษ จังหวัดสุพรรณบุรี รวม 66 ราย ซึ่งขณะนี้รับกลับมาทั้งหมดแล้ว และได้รับการเจาะเลือดตรวจหาระดับแอนติบอดี ต่อ HAV ทั้งชนิด IgM, Ig G ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ผลพบ Positive ต่อ HAV 19 ราย (ร้อยละ 27.5) มีภูมิคุ้มกันในระดับที่ป้องกันโรคได้แล้ว 45 ราย (ร้อยละ 65.2) รายละเอียดอื่น ๆ ทั้งในส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา และนนทบุรี ยังอยู่ระหว่างการสอบสวนเพิ่มเติม

4. โรคอุจจาระร่วงอย่างแรง ที่จังหวัดขอนแก่น

สัปดาห์นี้ได้รับรายงานผู้ป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงอย่างแรง ที่ตรวจพบเชื้อ *Vibrio cholerae* El Tor Ogawa จากจังหวัดขอนแก่น 5 ราย เป็นเด็กอายุ 6 เดือน – 5 ปี จำนวน 4 ราย และพระ อายุ 76 ปี จำนวน 1 รูป ทุกรายอยู่ในอำเภอแวงน้อย โดยรายแรกเริ่มป่วยตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2546 รายสุดท้ายเริ่มป่วยวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2546 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลแวงน้อย ตั้งแต่วันที่ 5 – 17 กันยายน พ.ศ. 2546 และหายเป็นปกติทุกราย แต่เพิ่งทราบผลการตรวจว่าพบเชื้อดังกล่าวเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2546 เนื่องจากทางโรงพยาบาลแวงน้อย ไม่ได้ส่งตรวจทันทีที่เก็บตัวอย่างได้ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการถ่ายทอดโรคในวงกว้างขึ้นได้ และขณะนี้ทางจังหวัดขอนแก่น กำลังเร่งรัดดำเนินการสอบสวนและควบคุมโรคในทุกพื้นที่แล้ว เนื่องจากในเดือนกันยายน พ.ศ. 2546 (ตั้งแต่วันที่ 1 – 20) จังหวัดขอนแก่นมีรายงานผู้ป่วยเกิดขึ้น มากถึง 46 ราย กระจายอยู่ในอำเภอ เมือง 29 ราย, หนองสองห้อง 9 ราย, แวงน้อย 5 ราย, อุบลรัตน์ 2 ราย, และบ้านไผ่ 1 ราย

รายงานโดย กลุ่มเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

การกลับมาของไข้ดำแดง

ตามที่มีข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ว่าเกิดการระบาดของโรคโบทาในโรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก ย่านสะพานผ่านฟ้า เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พบเด็กนักเรียนอายุ 4 – 7 ปี จำนวนมากกว่า 10 ราย ป่วยเป็นโรคประหลาด และมีผื่นคันลูกกลมติดต่อไปยังเด็กอื่น ๆ นั้น สำนักระบาดวิทยา ร่วมกับสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ออกดำเนินการสอบสวนโรค ระหว่างวันที่ 25 – 26 กันยายน พ.ศ. 2546 โดยการเก็บข้อมูลทั้งที่โรงเรียนและโรงพยาบาลที่รักษาผู้ป่วย พบนักเรียนชั้นอนุบาล 1 ถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 ราย มีอาการไข้ เจ็บคอ มีผื่นตามตัว ในจำนวนนี้มีผู้ป่วย 3 ราย เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในของโรงพยาบาล ได้เก็บตัวอย่าง Throat swab จำนวน 6 ตัวอย่าง และเก็บตัวอย่างเลือด 1 ตัวอย่าง ส่งตรวจกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวง